

За това събитие Георги Акрополитъ съобщава: κατ' ἐκεῖνο καιροῦ καὶ τὸ τῶν Σκυθῶν γένος, τῶν Τατάρων καταδραμόντων αὐτῶν, ὅποσοι τὸ ξίφος ἐκείνων ἐξέφυγον, ἀσκοῖς τὸν Ἰστρον διαπεράσαντες καὶ τὸν Αἴμιον υπερπηδῆσαντες τέκνοις ἅμα καὶ γυναῖξί, καὶ ἀκόντων Βουλγάρων — πολλαὶ γὰρ ὑπῆρχον χιλιοστές — τοὺς τῆς Μακεδονίας [Тракия] χώρους κατέλαβον...⁸⁴). Отъ думитѣ на Акрополита трѣбва да се заключи, че българитѣ не сж били доволни отъ това нашествие (ἀκόντων Βουλγάρων), но все пакъ ги пропустнали въ южнитѣ части на полуострова. Българскитѣ владѣтели ще да е побързалъ да влѣзе въ споразумение съ тѣхъ и да ги насочи къмъ латинскитѣ и никейскитѣ владения. Едва по-късно цариградскитѣ латини се помирили съ царь Иванъ Асѣня II, а чрезъ него и съ куманитѣ⁸⁵). Предсказанието на цариградския тълкувателъ ще да е било изказано къмъ първата половина на 1237 год., преди куманското нашествие. Когато, по-късно, куманитѣ нахлули, това било смѣтнато за божие наказание противъ враговетѣ на цариградската империя, Куманитѣ сж представени като врагове на българи и никейци, което — по отношение на българитѣ — се подкрепя отъ думитѣ на Г. Акрополита. Но ако и да сключили по-късно споразумение съ българския владѣтель, куманитѣ опустошили сжщо и области, подвластни на българитѣ⁸⁶). Поради това съ известно право латинитѣ отъ Цариградъ смѣтали куманското нашествие като „божие наказание“ и за самитѣ българи.

⁸⁴) G. Asropolita, ib., pp. 53, 22—54, 1; ср. Ephraem, ed. B., v. 8225 sqq.; N. Gregoras, Hist., I, pp. 36, 23—37, 4. Посоченото у Златарски, п. с., с. 400 бел. 1 сведение изъ Gregoras, I, p. 37, 4—9, се отнася до имп. Иванъ Ватаци и отношенията му съ куманитѣ къмъ 1242 год. — за тѣзи събития, които споменува G. Asropolita, ib., p. 65, 14 sqq.; II, p. 24, 14 sqq. Охридскитѣ архиепископъ Яковъ Проархий намеква за сжщитѣ събития, като въздава възхвала на имп. Ивана Ватаци, че възпрепятствувалъ да бждатъ опустошени отъ скититѣ (куманитѣ) европейскитѣ области на никейската империя (вж. у Ив. Дуйчевъ, Приноси къмъ срѣдновѣковната българска история, вѣ: ГодНБМ Пловдивъ за 1937—39, сс. 208 и бел. 2, 207 и бел. 9).

⁸⁵) G. Asropolita, ib., p. 55, 2—4; ср. Златарски, п. с., с. 400.

⁸⁶) За опустошенитѣ отъ куманитѣ мѣста дава сведения G. Asropolita, ib., p. 54, 1 sqq. Ако се вземе предвидъ, че границитѣ на българската държава тогава сж били, вѣроятно, сжщитѣ, установени по българо-никейския договоръ отъ 1235 год. (за него Asropolita, ib., p. 51, 10 sqq.), то явно е, че нѣкои отъ пострадалитѣ области били подъ властта на царь Иванъ Асѣня II.